

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A debreceni állami tisztviselők.

A debreceni állami tisztviselők közül a vasutasok rövidesen nagy értekezletre gyűlnek össze, hogy helyzetükön javítsanak. De nemcsak ők, hanem az összes állami tisztviselők mozognak most s köztük a debreczeniek is, akik szintén megkapták a tordai kollégák által megindított és országos mozgalom megindítását célzó felhívást.

Igy tehát ismét tanácskozás, megbeszélés, kifejtése az állami tisztviselők prekárius helyzetének és kibontása, magyarázása mindannak, amit e sokat szenvedő osztály érdekében a kormánynak tennie kell.

Szóval, az állami tisztviselők, akik időről-időre öntudatára ébrednek annak, hogy ők az államnak mostoha gyermekei, most ismét öntudatra ébredtek bizonyos fokig és legalább elpanaszolhatják egymásnak, hogy mennyi bajuk, küzdelmük, harcuk van a hiva-

talban és az étellel. Teherhordói ők az államnak. Jók mindenre, a mi az állam céljait előmozdítani van hivatva.

Masinériája, azonkívül végrehajtó és eszmeprodukáló eszköze a kormánynak. Rá lehet parancsolni, föl lehet használni, meg lehet félemlíteni. Jó még választások alatt is. Jók ők a munka és a teherviselésre. Jók arra, hogy a társadalomnak gerinczét képezzék, de hogy véres verejtékeit legalább annyira, amennyire: arra nem gondolnak azok, akiknek legnagyobb szolgálatokat tesznek és akik nélkül lélekzetet venni sem tudnak.

Képzhető-e, hogy a tisztviselők többsége, mostoha viszonyok közt a képzhető legmostohább helyzetben, elhagyva Istentől-embertől, úgy felelhessen meg magasabb rendű, államfenntartó és az államgépeket mozgó feladatának, amint azt a kor és az állam megköveteli? Ha feje gond-

dal van tele, ha szívét keserűség nyomja, ha testét-lelkét elgyötri a mindennapi munka és hihetetlen fáradtság, miképpen várhatnak tőle olyan lelkesedést, odaadást, amilyent az állam ügye megkövetel.

Mindamellet, ellenére a logikának, fizetési szabályzataik olyan képtelenek, hogy modern államban meg nem állhatnak. Az előléptetési rendszer még sokkal képtelenebb s hogy többet mondjunk, minden előléptetés olyan áldozattal jár (különösen az első évben), hogy a levonások után kevesebb jövedelme marad, mint az előléptetés előtt. S ha még mindenkor igazságos is volna ez az előléptetés!

Azonban lehet, hogy most olyan ékesszólóan fejezik ki majd panaszukat a tisztviselők, hogy a miniszterek nem pusztán arra szorítkoznak, hogy azt mondják: „A hivatalnokok megint sirnak.“ Talán elhatározzák, hogy a bajo-

A boosánat órája.

Irta: *Vértesi Gyula.*

Reggel, mikor fel akart kelni, visszasett az ágyba. — Délig nem is birt onnan szedni, — csak mikor a takarító-nője megjött, a ki a szomszéd kis korcsmából az ebéjét szokta áthozni, csak akkor birt valahogy felvászorogni annak a segítségével. A doktor azt mondta, hogy a vén csoroszlya talán estig se huzza ki.

Odakint tavaszodott. A kis udvar sarkában az orgonabokrok erősen rügyeztek; a kertből pedig jácsintok és ibolyák illata áradt be a kissé nyitott ablakon.

— Nyissz ki jobban az ablakot! — mondta az öreg cselédnek.

— Megfázik a kisasszony, ne nyissuk ki, ezt az egyet is csak minutáig akartam nyitvahagyni.

— De ki kell nyitni!

És mintha a betóduló friss levegőtől új erőre kapott volna a nagybeteg, fiatalos, erős léptekkel maga ment az ablakhoz — s kitérte annak mindkét szárnyát.

A cseléd nagykendőt csipett elő s minden áron a vállára akarta teríteni.

— Megfázik lelkem kisasszony, hiszen most kelt fel az ágyból.

De Máli kisasszony ledobta a kendőt. Keli is neki, — most már nem is beteg.

— Csak a tél gyöngítette úgy el; — ime,

hogy itt van a tavasz, mindjárt jobban érzí magát.

És mig lassu, fáradt lélekzeivétellel szívja be a friss levegőt, és mohó tekintettel merül el a tavaszi színekbe, a tavaszi ragyogásba, egyszerre csak — a szokatlan erő napfénytől-e, az éles levegőtől-e, vagy isten tudja, mitől — tele fut a szeme könnyei.

Eszébe jut az első tavasz, a melyre eddig, egész élete folyamán, csak gyűlölettel, utálattal tudott visszaemlékezni s a melyre most egyszerre csak, mintha fájdalmas szeretettel gondolna vissza.

Sajátságos, meleg érzések szállják meg rideg, elfásult lelkét és a beteg, lázas, összetörődött vén testet is, mintha egy kis időre kirázná fáradt közönyéből az emlékezés.

Igy még sohasem gondolt azokra a napokra, szíve egyetlen, szomorú tavaszára.

Évek hosszú során át csak gyűlölet élt a lelkében, — azután meg rideg közöny — most pedig öregsége bus napjaiban eszébe sem jutott már, hogy neki valaha tavassza is volt.

És nem is hitte, hogy valaha még az eszébe fog jutni. Most már hetek óta csendes meggyugvással készült az örök Bíró ítélőszéke elé. Napról-napra jobban érezte, hogy száll ki az erő tagjaiból, hogy gyöngül, hogy fogy, alig-alig lobban már föl kialvó féltben levő élete lángja.

Csöndes nyugalommal, csöndes megadással készült az örök elmúlásra. Kietlen hideg, szomorú élet emléke kísérte őt az utolsó útjára s ha egy-egy pillanatra, nagy egyedüliségében, csöndes kialakulásában gondolt is a multra, az egészet úgy látta, mint valami egyhangu ködös felhőgomolyt, melyből nem bontakozott ki semmi, semmi.

És ime, még egyszer verőfény töri át a felhőgomolyt és amint a vénkisasszony ott áll roskadozóan, sirba kívánczóan, a sír szélén, mintha valami jószágos tündér eltüntetné előle a sötét valóságot és elébe varázsolná egy pillanatra azokat a napokat, a melyeket előbb meggyűlölt, azután elfelejtett és kitörült az emlékéből.

A jókhoz az ur a halál órájában odaküldi valamelyik gödrös arcú, mosolygó szelid angyalát, a ki lágyan, szelíden mosolyogva fogja be a fáradt szemeket és a ki megmutatja nekik még egyszer azokat az órákat, a melyekért érdemes volt élni.

Akkor is ilyen tavasz volt! Rügyfakasztó, verőfényes tavasz. A monostor-utcai sötét kis szivaros boltba, ahol Máli kisasszony az édes anyjával együtt árulgatta a szivarokat, azon a tavaszon, mintha sokkal, sokkal több verőfény surrant volna be, — mint azelőtt és azután.

És mintha mindig együtt surrant volna be egy szép, magas, kékszemű, daliás

Bika szálloda.

Van szerencsém a n. 6. közönséget értesíteni, hogy folyó hó **nagy katona** 22-én szombaton este 8 órakor az udvari helyiségben zenehangverseny tartatik. Ugyanolt elkülönített helyen kávéházi italok is felszolgáltatók. Szabad bemenet. Számos látogatást kér: az üzletvezető és vendéglős.

kat megszüntetik, legalább részben. Az állam fejlődése érdekében kívánja ezt a közvélemény.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Távirati tudósítás. —

A borus időjárásnak megfelelő nyomott hangulattal folytatta ma a Ház a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló javaslat részletes tárgyalását. A vita nagyon simán, mondhatni unalmasan folyik és élénkebb diskusszió majd csakis a rendőri bíráskodás tételénél várható.

A napirend előtt Széll Kálmán miniszterelnök jelentette a Háznak, hogy a galatai, prizvondi és bagádi konzulátusok konzuli bíráskodási joggal ruháztattak fel.

A közigazgatási javaslat 4. pontjához Barta Ödön módosítást ajánl a szöveg megfelelőbb értelmezhetősége czéljából.

Széll Kálmán miniszterelnök felvilágosítási után a Ház a szakaszt elfogadta.

Ezután vita nélkül megszavazták az 5., 6. és 7. szakaszokat is.

A 8. szakasznál ismét Barta Ödön emelt kifogásokat a szakasz amaz intézkedése ellen, mely szerint a felfolyamodás a határozat végrehajtását rendszerint nem érinti.

Polónyi Géza szerint a javaslatnak azon részei, melyek a közigazgatási jogszolgáltatást érintik, valóságos közveszélyt képeznek a polgárok személyes szabadsága tekintetében. — Ilyen a nyolcz szakasz, mely jogászai szemüvegen nézve valóságos nonsalens. A szakasz a legnagyobb visszaélésekre nyújthat alkalmat. Szó a javaslatot nem adminisztratív szempontból akarja ellenőrizni, hanem csak jogi szempontból. Óva inti a Házat, hogy vigyázzanak a javaslatnak arra a szakaszaira, a melyek a személyes szabadságot érintik.

Az állam a polgároknak nem adhat resztitucziót az elvesztett szabadság tekintetében. Talán a kánikula, vagy a részvét-

lenség okozza azt, hogy a képviselők nem méltányolják eléggé a szakasz jelentőségét. Az egyéni szabadság kérdésében ne adjunk felhatalmazást a kormánynak rendeletek kiadására. A személyes szabadságot érintő határozatok a felülvizsgálati kérelem elintézéséig ne legyenek végrehajthatók. Ezt követelnünk kell, minthogy különben Magyarország valóságos rendőrállam lesz. Ily értelemben módosítást nyújt be. (Helyeslés a baloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a kiadandó rendeletekben a személyes szabadság nagy elvei respektáltatni fognak. Senkit ebben az országban szabadságától jogtalanul, védelem nélkül megfosztani nem fognak. Ez iránt garanciát vállal. A rendeleteket rövid idő alatt ki fogja bocsátani, de magában a törvényben e tekintetben nem tart szükségesnek intézkedéseket és Polónyi módosítását, minthogy az nem a 8. szakaszhoz, hanem a rendőri bíráskodáshoz tartozik, nem fogadja el. Ami Barta Ödön módosítását illeti, annak eszméjét helyesli és azért kéri azt tárgyalás végett a közigazgatási bizottsághoz utasítani és addig a 8. szakasz fölötti határozathozatalt függőben hagyni.

Polónyi Géza megjegyzi, hogy a miniszterek ígérete nem ér annyit, mint a törvény. Példa rá, hogy Szilágyi Dezső annak idején ünnepélyes ígéretet tett az uralkodóház házassági viszonyainak rendezésére, de utoljára még se tett semmit. Módosítását nem vonja vissza, mert a személyes szabadságot csak törvényvel lehet biztosítani és nem miniszteri ígérettel.

Széll Kálmán miniszterelnök ismételt felszólalása után Polónyi Géza visszavonja módosítását.

Széll Kálmán: Nem találja helyesnek, ha Polónyi ragaszkodik módosítványához, mely legjobb esetben is a rendőrbíráskodás szakaszánál hozható be. Elvileg helyes az, s újra fogadja, hogy a végrehajtási eljárásban figyelemmel lesz rá.

A Ház a szakaszt a közigazgatási bizottsághoz utasítja.

A 3-ik szakasznál Papp Elek kifogásolja, hogy rendőrkapitány ítélkezzen, mint elsőfokú fórum, kihágási ügyekben, mert nincs képzettségük.

VIDÉK.

A veszettség halottja. Brassóban — mint onnan írják — néhány héttel ezelőtt egy veszett kutya több embert megmárt, köztük Fehér József katonát is. A megmártakat a Pasteur-intézetbe vitték, a hol beoltották őket. Fehér aztán visszautazott Brassóba és szolgálatba lépett, ám az oltás nem használt neki, mert a veszettség újra kitört rajta, még pedig oly erősen, hogy nem lehetett megmenteni a haláltól. Brassóban több veszett kutya garázdálkodik, melyek miatt most a lakosság állandó rémületben van.

Óriási felhőszakadás Bihar megyében. A belényesi hegyek táján borzalmas, romboló vihar járt a közeli napokban. Óriási felhőszakadás vize omlott, kiszámíthatlan károkat okozva természetben, — gyümölcsben egyaránt, ezenkívül állatot és épületeket is elpusztított a rémitő veszedelem, sőt Lunkasprében az iparvasutat is elsodorta az áradat, a vasút sineit pedig meggörbitette. Kain jános lunkaspriei gazda kocsis a szörnyű itéletidőben hajtott haza a mezőről. A szekeret a két szép lóval s a sarogjához kötött csikóval együtt elkapta az ár s a kocsis a legvégzetesebb perczen, véletlen szerenese folytán menekülhetett a halálból, míg az állatok odavesztek a szennyes habokba, a szekér pedig

pozdorjává törött össze. Ezenfelül Blága Tógyer gazdának az istállóját a benne volt két borjuval együtt elvitte a víz. Szitány és Dusesd községben szintén igen nagy károkat okozott a vihar. Némely helyütt a fürgeteg embervastag fákat tépett ki s a házak födelét is lessakgatta, az utakat meg sokfelé járhatatlanná tette.

Kiderült bűn.

— Saját tudósítónktól. —

Ez év február havában történt, hogy Schwartz Fülöp gyiroki kereskedőt meggyilkolva találták az országuton. Zsebeiből a pénztárca, amelyben 1000 forintnál több volt, továbbá arany órája és láncza, gyűrűi hiányoztak. Schwartz annak idején gabonát akart vásárolni s erre a czélra vette magához a pénzt s ez év február 21-én, midőn Budinszky György szállásáról tért haza kocsin, utközben két ismeretlen ember megtámadta, a kocsirol, melyet ő maga hajtott, leszurták és addig verték, míg eszméletét veszítette.

Ezután kirabolták és ott hagyták az országut mellett egy árokban, a lovakat pedig megostorozták s azok vágatva mentek az országuton egész Gyirokig, ahova gazda nélkül értek meg. Schwartzné, amint az üres kocsi észre vette, rögtön sejtette, hogy valami szerencsétlenség történt s néhány emberrel férje keresésére indult, akit meg is találtak. Még élve haza szállították, de rövid idő alatt meghalt. A csendőrség azonnal a legerélyesebb nyomozást indította meg, de eredményre nem jutott. Most azonban véletlenül kiderült, hogy kik voltak a gyilkosok. E hó 18-án ugyanis — mint nekünk írják — Budinszky György két bérese Pandák József és Marczinka Tamás szénát kaszáltak a réten, mely alkalommal összeverekedett a két béres s Marczinka a kezében volt kaszával úgy a vállába vágott Pandáknak, hogy az a nagy vérvesztés következtében még aznap meghalt.

Pandákné, amikor a férje esetére kikérdezték, előadta, hogy Marczinka azért ölte meg a férjét, mert ez tudott arról a rablásról, amit Marczinka egy Liszkai József nevű béressel elkövetett, mikor Schwartzot agyonverték. Ennek a vallomásnak az alapján a csendőrség elfogta Marczinkát és Liszkait s ez utóbbi be is vallotta, hogy ők ölték meg Schwartzot. A gyilkosság után a rabolt pénzen megosztzkodtak, de Pandáknak, aki szintén tudott a dolgról, nem adtak semmit s ezért Pandák folyton följelentéssel fenyegetőzött. A csendőrség elfogta a gyilkosokat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A pécsi borok. (Távirati tudósítás.) Szenczációs bűnpörök folytak pár hét óta a pécsi Oblath A. bornagykereskedő czég ellen. Oblathal a kinek Buda-fokon is több pinzvéje van, élénk összeköttetést tartanak fenn a fővárosi vendéglősök. Nemrég Miakits Mihály ismert vendéglős és a felesége rájöttek, hogy a czég éveken át üzött bormanipulációi révén kerek 64.000-en károsodtak. Ezért Oblathot följelentették, de a kir. ügyészség elévülés okából elutasította a panaszt. A feljelentők vették át erre a vádat, újabb tanukat jelentve be. És ez a fellépés eredményyel is járt, mert dr. Kiss Gyula pestvidéki törvényszéki vizsgálóbíró, miután a tanukat kihallgatta, e héten hozott határozatával csalás és lopás czimén elrendelte Oblath ellen a bűnvizsgálatot. A főnökkel bűnvádi eljárás alá került a czégnek egy volt ügynöke és egy pinzemestere is. Közben Miakits 20.000

szőke legényvel, a ki legszorgalmasabb vásárlója volt a kis boltnak.

Eleintén még mentegette magát a szőke legény, hogy most szivar, most cigaretták kell neki, most gyufaért, azután meg cigarettapapirosért jött, hanem később már, mikor látta, hogy Málka is biztatólag mosolyog a mentegetőzésein — bevallotta az igazi okot:

— Azért jövök annyiszor, hogy magát láthassam — reggelől estig nem telne be a szemem a nézésével.

Hogy összerendeztem Málka ezekre a szavakra.

Zavarba jött és zavarában nem tudott okosabb dolgot cselekedni, mint rendezgetni a szivarokat, az egyik szivarskatulyában. Össze is tört vagy kettőt.

— Így tört össze a szívemet is, ha nem szeret — állt elő a szőke legény ezzel a sablonos, de még mindig hatásos frázissal.

Málka kisasszony erre már megjéjt és becsaladt a másik szobába a mamájához és kipirult arcát ijedten hajította annak a vállára.

A mama csak mosolygott rajta. A mamák az ilyeneken csak mosolyogni szoktak, feltéve, hogy az illető ur, a ki elől lányuk fut, pártiszamba megy.

Vég: köz.

koronát fizetett ez év januárjában a czégnek s a mint ismét perelték egy váltóját, elszámolást kért. Csodálkozva látta ekkor, hogy a kréta körül is hova van, még pedig vagy 30.000 koronáig. Ezért újabb panaszszal fordult a törvényszékhez, ezuttal az okirathamisítás és csalás vádját emelve Oblath ellen. A királyi ügyészség e második panasz dolgában is intézkedett már, a mennyiben megbizta a rendőrséget a nyomozással. Érdekeltek körökben érthető föltűnést keltenek ezek a czég ellen folyó bünpörök.

Összevagdalt szerelmesek.

— Esküdszéki tárgyalás. —

Debreczen, június 22.

Ki ne emlékeznék még arra a véres esetre, a mely náfél hónap előtt a debreczeni Erzsébet uton történt? *Varga Gábor*, egy szegény napszámos ember, a ki csak pár nappal azelőtt jött ki a közkórházból, hűtlenségen érte hitestársát. Egy kis faapritó baltát kapott fel és a csendes szunyadó *Takaró Istvánt*, meg a *hitestársát* ezzel sujtotta.

Nehéz sebet kaptak mind a ketten. Hosszu ideig feküdtek a közkórházban, ahonnan csak pár nap előtt jöttek ki. Az asszonyon semmi nyoma sincs a sérülésnek, de *Takaró István* halántéka alatt ott a forradás és egész életén keresztül bélyege lesz egy könnyelmű lépésének.

Varga Gábor azalatt vizsgálati fogásban ült s bűnös tettének, gyilkos merényletének tárgyalására a tegnapi napot tűzte ki a debreczeni kir. törvényszék.

Esküdszék elé állította *Varga Gábort*, a ki vizsgálati fogsága daczára rabruhában jelent meg az esküdtek s a bíróság előtt.

A debreczeni törvényszék legkiválóbb büntető jogásza foglalták el a bírósági helyet. Az elnöki tisztet maga dr. *Szűcs Miklós*, a törvényszék nagytudású elnöke, dr. *Szeőke István* és *Kolbenhayer Kálmán*, a bírói kar jelesei foglalták el. A vád képviselőiben is egyik jeles alügyészünk dr. *Bálint Zsigmond* jelent meg, míg a védelem a kitűnő kriminalista: dr. *Bakonyi Samu* kezében van.

Egy ilyen érdekes ügy, különösen ha ilyen kitűnő erők közreműködésével kerül igazságszolgáltatásra, rendkívül tanulságos lehetett volna nemcsak a laikus közönségre, de a szakemberekre, magukra a jogászokra is. Ámde — és ezt tisztelettel respektálják — a tárgyalás folyamán olyan részletekre is sor került, vagy legalább kilátás volt rá, hogy fog sor kerülni, mikép a zárt tárgyalás eirendélése nemcsak szükséges, de kívánatos is volt.

Még bizalmi férfiak sem, csupán a bíróság és az esküdszék tagjai maradtak benn a teremben. Az esküdszék pedig a következők voltak: Gál Ferencz, Szabó Péter, ifj. Pálffy József, Kozma László, Gebauer Károly, Balla Mihály, Ménes István, Julow Lajos, Sass Béla,

Varga József, *Papp György*, *Tóth István*.
Pótesküdt.: *Veréb Lajos*.

A védelem képviselőjének kérelmére, rendelte a törvényszék a zárt tárgyalást arra az időre, míg a rokonszenves arczu, de mély bánattól és sok szenvedéstől megírt *Varga Gábort*, majd a *feleségét* és *Takaró Istvánt* kihallgatta a törvényszék. A begyült hallgatóság csupán annyit hallott a tárgyalásból, amennyit az általános kérdésekre a vádlott felelt.

Elnök: Neve?

— *Varga Gábor*, 43 éves.

— Vallása és foglalkozása?

— Református, napszámos ember vagyok.

— Van felesége?

— Nincs!

— Még van — figyelmezteti az elnök. — Addig, mindig, amig törvényesen el nem váltak.

Ennyit hallott a hallgatóság és kivonult a teremből. Vallott azután *Varga Gábor* őszintén, úgy, ahogy fájdalomtól mélyen sujtott szive sugta. Nehéz vád volt ez a hitestársa ellen.

El is húzódott a tárgyalás egészen estig s ma már a nyilvánosság előtt folytatják.

SZÍNHÁZ.

Az Uránia második előadása tegnap este folyt le a színházban, az elsőnél jóval nagyobb érdeklődés mellett. A színház parkettje egészen megtelt közönséggel, amely élvezettel nézte az újvilág csodásan érdekes képeit, Amerika nagy városait, különös elragadtatással szemlélte a Niagara zuhatagot nyolcz-tíz féle változatban, majd a felette élvezető s milliókba került vashidakat, a mellette épült gyárakat stb. Szóval a tegnapi előadás újból nagy tetszéssel és a közönség elismerésével találkozott.

Szininövendékek előadása Debreczenben. Azok a debreczeni ifjak és leányok, akik részint Budapesten a *Rákosi Szidi* sziniiskolájában, részint a temesvári sziniiskolában készülnek a szinipályára a most bekövetkezett szünidejüket szülővárosukban, Debreczenben töltik, műkedvelő előadásra készülnek. Ennek az előadásnak, jölehet műkedvelőkkel egészül ki a társaság, értéket az a körülmény szolgáltat, hogy *Hauptmann Gerhardt* nagy stíli drámáját, az *Othont* fogják előadni. Az előadást az eddigi megállapodások szerint már július hatodikán megtartják a *Margit-fürdő* dísztermében s a tiszta jövedelmet a legnemesebb jótékonycéllal a debreczeni szegények ingyen kenyere javára adják.

Az Uránia mai előadása iránt különösen nagy érdeklődéssel viseltetik a közönség. Végre is rendkívül kedves dolog a tánc sokféle tarkaságában gyönyörködni, úgy, ahogy az a különféle nemzeteknél szokásban van. De legérdekesebbek lesznek kétségtelenül azok a képek, amikor az ala-

kok megelevenednek a közönség előtt és egymásután a legszebb tánczokat lejtik el előttünk a modern technika érdekes vívmányának, a kinematográfának segítségével egy óriási vászondarabon.

A görög tánczon, a táncz istennőjének: *Terpsichorének* bemutatásával kezdődik a képesoportozat. Majd gyönyörködött kép, mikor *Terpsichore* tánczra tanítja a halandókat. De ennek a felvonásnak a legszebb képe egy mozgó fénykép lesz, amikor előttünk járják a görög tánczot: *Balogh Szidi*, a magy. kir. opera prima balerinája és *Nirschy Irén*.

Uránia, Egyptom, Palestina, Assyria, Róma következnek. Meg kell jegyeznünk, hogy a palesztinai tánczok között szintén lesz egy mozgó fénykép. Ez még érdekesebb az előbbinél, mert uira látjuk *Márkus Emiliát*, a nemzeti színház kiváló művésznőjét, aki csak pár nap előtt ragadta el művészetével a debreczeni közönséget. Ezuttal, mint kiváló tánczosnő szerez majd gyönyörűséget a közönségnek. A *Salome*-tánczot fogja eljánni. Régi héber motívumokból szerkesztett dallam lesz hozzá a zenekíséret.

Később a középkor tánczaiban találhat élvezetet a közönség, ahol a *Pávaiánczot* mozgó fényképekben járják a közönség előtt a magyar királyi opera balletjének tagjai. A *Gaillarde* tánczot szintén mozgó fényképekben látjuk. Rendkívül szép lesz a velencei ünnepély, az *Allemande* táncz szintén mozgó fényképekben.

Meglepi a közönséget a *Gavotte*. Mozgófényképekben járják az opera balettjének tagjai. A nagy mazur, a japáni táncz, a jávai táncz, a néger táncz, a palotás és körmagyar, a csárdás, mind mozgófényképekben lesz látható. Nagy hatásra számít, hat, mikor *Fedák Sárka* a *faczipós tánczot* lejt el szintén mozgófényképekben.

A mai előadás iránt joggal van olyan rendkívüli érdeklődés s a jegyekért már tegnap tömegével keresték fel a *László Albert* könyvkereskedését. Este jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

A nagyerdői eset.

— Válasz. —

A nagyerdei esetről hozott tudósításunk méltán keltett szenzációt. Ámde felháborodással nem az a körülmény találkozott, hogy a nyilvánosság elé vittük, hanem maga az esemény s az, hogy ilyen dolog a puritán Debreczenben elvadult lelkek hibája miatt megtörténhetett.

Egyik lapársunkat pedig, amely — úgy látszik — felette éhes az előfizetőinkre, arra a szeretetre, bizalomra és ragaszkodásra, melylyel a mi közönségünk a Debreczeni Újságot körülveszi, felháborította, hogy mi ezt az esetet ő előtte le mertük közölni. Mert a rendezett nagy műfelháborodásnak — amelynek bizonyára a nagy keserűség is indító oka lehet — más elfogadható alapja nincs. Ítéletre képes emberek tudják nagyon jól, — a gyengébb elem kedvéért azonban meg kell magyaráznunk, hogy ilyen esetet a nyilvánosság elől elzárni éppen a közérkölcös biztonsága érdekében nem szabad.

Nem először történt ez Debreczenben. Akkor elhallgattuk. Megismétlődött, vétek lett volna elhallgatni. Ha újra elhallgatjuk, újra megtörténik. Már pedig azzal a közleménnyel, mi éppen annak akartuk elejét venni, hogy ilyen vakmerőségre többé em-

berek ne vadulhassanak. Mert amitől eddig nem tarthattak, most már bekövetkezett számukra a nyilvánosság lesújtó kritikája is.

Felháborodni tehát azon, amit okulásra és óvatosságra intő példaként a nyilvánosság elé visznek, csak a könnyen megérthető és mindenre képes kenyér irigység tud. Tessék csak megézni a tegnapi Pesti Naplót. Ökölnyi betűkkel, első ujdonság cikkben, a debreczeni esethez tökéletesen hasonló dolgot, csak hogy czifrább szavaiban közöl. Vajjon többi fővárosi lapársai elletve támadnak ezért. Ha igen, akkor volt egy hajszál oka az *Udfu*-nak is. De ha nem, akkor ez a hallgatás súlyos kritikát gyakorol az ő merészsége, lapársai iránt tanusított tiszteletlensége és a közjó érdekében megvilágozott becsületes szándék félremagyarázása miatt.

Óh tudnánk mi is szép leveleket közzélni, amelyekben dicsőimuszokat zengedezünk magunknak és a konkurens lapot letiporjuk. Csak hogy tartunk attól, hogy valami ördögi véletlen olyan kaczerul rőfálna meg a tollunkat, mint a műfelháborodásban utazó lapársét. Mert azokba a levelekbe ugyan hogy tévedhetett az a szó, hogy „*lapársunk*”? Hiszen szerkesztésben kívül álló magán ember ilyen kitételek nem használ és nem is használhat. Sajónhibának deklaráni pedig laikus előtt is nem rész dolog lenne.

Avagy menjünk tovább. A mi szemünkben szálkát keres és a magáéban gerendát is feled. Azt mondja, hogy ilyen esetet vagy holmi *párisi specialitásokról* szóló sorokat még a hirdetések között sem közölne. És nagy pechjére már a mellette való hasáb is hatalmasan ráczáfol. Ott van ökölnyi betűkkel: „*Férfiak ingyen kapnak*” czim alatt egy szemérmetlen hirdetés, amely csak úgy duzzog a visszataszító soroktól és minden romlottságot magában foglal. Mi önzetlenül, intő példa gyanánt vittünk a nyilvánosság elé ehhez képest ártatlan dolgokat, ott meg ezt hirdetési pénzért mutogatják. Vajjon ez nem ejti gondolkozóba a család apákat?

Akinek a saját háza előtt van mit seperi, az ne motoszkáljon a máséhoz. Avagy a kenyérhárcz mindente, még arra is képes, hogy egy lapot, amely mindenkor lelkesedéssel, becsülettel és diszkvét tollal, a személyeskedések megvetése, a kollegiális tisztelete mellett szolgálta városunk érdekeit, egyetlen merészebb közleményéért megvádoljon? Ha egyéb nem, akkor az a körülmény, hogy ez ujságíró apja, aki abból csaknem főlész embernek és tizenegy tagból álló családjának ad kenyeret, tiszteletet, vagy szelidebb formában kollegiális elnézést provokálna.

Köszönje a felháborodott kolléga ennek a családnak, hogy esuttal elhallgattuk, ami a szívünkön feküdt. De ha bele kényszerít és ennek a családnak a kenyere ellen mer támadni, majd megmondjuk, hogy miért nincs joga morált prédikálni a Csokonai nyomdának.

UJDONSÁGOK.

* **A debreczeni gazdák tanulmányutja.** Az a tanulmánykirándulás, amelyet a debreczeni gazdasági egyesület a mezőgazdasági kiállítás megtekintésére a fővárosba rendez, népesnek ígérkezik. Csak két napja, hogy az egyesület ide vonatkozó felhívása lapunkban megjelent és már is jelentkeztek gazdáink közül annyian, amennyi a tanulmánykiállítás kedvezményes költségekkel járó megtekintéséhez szükséges. A részvételre jelentkezett gazdák névsorát a következőkben adjuk: Polgári József, Pásztor János, Pásztor István, Polgári András, Vilmányi Imre, Némethy László, Mike Ferencz, Balogh Ferencz, Balogh János, Biczó Gyula, Tóth András, Farkas Albert. További jelentkezéseket *Rácz* Lajos titkár fogad el. Az utazás és tartózkodás költségei alig tesznek többet 10—12 ftnál.

* **A Stefánia-árvaház vizsgálata.** A helybeli jótékony nőegylet Stefánia-árvaházban lévő elemi iskola vizsgálata f. hó 22-én, szombaton d. u. 3 órakor fog megtartatni, melyre a nőegylet választmányai és rendes tagjai, valamint a szülők és az érdeklődő közönséget ezuton hívja meg a nőegylet elnöksége.

* **A kanyaró járvány.** Lapunkban tegnap már hiradással voltunk arról, hogy városunkban az apró gyermekek között *járványszerűleg* lépett fel a kanyaró. Dr. *Sárváry* Gyula tiszti főorvos jelentését tegnap már be is adta a kérelméhez képest a sürgős óvóintézkedéseket elrendelték. Első intézkedés az, hogy az óvodák sürgős bezárását kimondották és erre nézve a hivatalos utasításokat kiadták. Másodszor minden olyan lakást, ahol kanyaróban fekvő beteg van, az idegenektől izolálnak és tegnap a fertőtlenítő bejárta az ilyen házakat, mindenütt veres plakátot ragasztott az ajtókra ezzel a felirattal: „*Ragályos betegség, idegeneknek tilos a bemenet!*” Más irányu intézkedések is történtek, hogy a ragályos betegség továbbterjedése és terjedése megakadályoztassék. Ha azonban még erőlyesebb intézkedésekre is szükség lenne, az egészségügyi bizottság ül össze és hozza meg határozatait. Ma azonban — megnyugtathatjuk a közönséget — erre nincs szükség, mert bárha járványos jellege van is a kanyaró fellépésének, a felmerülő esetek enyhe lefolyásúak.

* **Koldusbottal a világ körül.** Egy öreg embert vittek tegnap a rendőrség elé, aki valahonnan Ausztriából került el hozzánk. A törődött aggastyán koldusbottal a kezében járja a világot. Itt is, ott is adtak neki valamit és azután tovább ment, nem gondolva azzal, hogy merre viszi az utját, hogy mindég jobban távozik szülőföldjéről, csak ment tovább mindég tovább. Így érkezett el Debreczenbe is és koldulás miatt került a rendőrség elé. Kirscher Ber-

nátnak hívják és valamikor jobb világot élt, mint iparos, de előregedve elszegényedett és koldulásból tengeti életét. A rendőrség ma szülővárosába tolonczolja Kirscher Bernátot.

* **Debreczen új piacza.** Debreczen városa tudvalevőleg a Simonffy utcái bérház végében új piacsteret tervez, amelynél egyes telekrészek kisajátítása vált szükségessé. Az előzetesen e tárgyban folytatott tárgyalások a meg egyezés nehézségei miatt hosszadalmasok voltak; ma azonban arról értesültünk, hogy a kedvező eredmény nem maradt el és a kiküldött bizottságnak az érdekelt tulajdonosokkal sikerült békés megállapodásra jutniok. Erről már a tanács egyik közelebbi ülésében történik jelentéstétel, amikor a piactér kikövezése és berendezése ügyében megteszik a szükséges intézkedéseket is. Azok, akik az új piactér létesítése ügyében hivatalosan buzgólkodnak, biztosra veszik, hogy legkésőbb szeptember végére az új piactert is átadhatják rendeltetésének.

* **Karmester választás.** A Petőfi-dalkör június 21-én, tegnap délután hat órakor tartott választmányi ülésében *Frentzl* Rudolfot, a dalkör volt karmesterét, újból egyhangulag karmesterévé választotta.

* **A debreczeni sertéskereskedők a földmivelésügyi miniszternél.** A debreczeni sertéskereskedők, akikhez több város sertéskereskedői csatlakoztak, tegnapelőtt dr. *Király* Ferencz és *Thaly* Kálmán országgyűlési képviselőink vezetése alatt küldöttséggel tisztelegtek a földmivelésügyi miniszternél. A küldöttség tagjai voltak: *Ungváry* József, *Csegyédy* András, *Kéki* Sándor, *Kovács* János és *Kovács* Péter. A küldöttségi tisztelegésre okot az szolgáltatott, hogy a magyar sertésenyésztésre és hizlalásra szinte soha sem nehezedett nagyobb súlylyal a szerb sertések behozatala és a német piacoknak a magyar sertések elől való elzárása, mint épen most. A miniszter nagyon megnyugtató választ adott és egyuttal figyelmeztette a gazdákat, hogy egymás áruit routják, ha egyszerre annyi felhajtást esaközölnek. Kivánatos, hogy a sertéskereskedők találjanak módot arra, hogy bizonyos arányban történjék a felhajtás. Azután kérte a miniszter, hogy sérelmes esetekben bizalommal forduljanak hozzá és ha jogosak, iparkodni fog orvosolni. *Thaly* Kálmán melegen mondott köszönetet a miniszternek, hogy megfontolás és jogorvoslat tárgyaivá teszi a küldöttség kérelmét.

Ezután *Ungváry* József debreczeni sertéskereskedő szólott a következőképp: Én, mint hizaló újból bátorodom felkérni kegyelmes uramat, hogy igazán szánalmas sorsunkon segíteni kegyeskedjék és panaszunkat a jövő évben Németországgal, mint szövetséges állammal kötendő szerződésünk megkötésekor szintén figyelembe venni méltóztassék. Mert ha mi szövetségben állunk Németországgal, akkor az a mi sertéseinket orossza be Porosz Sziléziába, ne az oroszokét. Erre igényt tarthatunk. Magyarország-

nak biztosítani kell a kivitt olyan városokból, amelyek külön állategészségügyi felügyelet alatt állanak. Nekünk nemcsak a múltban volt előbb elpanaszolt sérelmeink miatt veszteségünk, hanem ha a mostani állapotot segítve nem lesz, jövőnk is veszélyeztetve van.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: A nagy városok sokat tehetnek a sertéskiviteli telepek kellő berendezésével a kivitel érdekében.

Ungváry József: Szerény polgári szavamra fogadom, hogy megjavulnak majd az állapotok, ha sérelmeink orvosására találunk. Semmi áldozattól sem fogunk megriadni, hogy a sertéskiviteli és feldolgozási telepeket létesítsük. De ha fennállanak a mai viszonyok továbbra is, a magyar tenyésztők, hízalók és kereskedők még nagyobb veszteségeknek lesznek kitéve, mint eddig voltak. Ebben az esetben nem fektethetünk be nagy összegeket. Ma is valósággal áldozatot hoz az ember, ha a sertéshizlalásba vagy kereskedésbe fekteti pénzét, mert nagy fáradság és munka alapján alig látjuk a pénzt viszont. Sok különleges intézkedés is nehezíti helyzetünket. Éppen a Szerbiából behozott sertések azok, amelyek állategészségügyi tekintetben a legnagyobb kifogás alatt állanak.

Darányi földmivelésügyi miniszter: Bizony igaz, hogy a sertéskereskedelemre nehéz idők járnak. A magam részéről mindent megtettem és ezután is megteszek, hogy ügyüket elősegítem.

*** Debreczeni gazdák vállalkozása.** Debreczen városa a Fancsikáról nagyobb mennyiségű fát akar a városba szállíttatni, s ezt pályázat útján óhajtja biztosítani. A debreczeni gazdasági egyesület most mozgalmat indított, hogy a famennyiség beszállítására maga a gazdálkodó polgárság vállalkozzék. Az a pénz, amit így magánvállalkozó kapna a várostól, legyen a gazdálkodó polgárságé. A gazdasági egyesület közelebb e tárgyban közgyűlést tart s a határozat értelmében keresi meg a hatóságot, hogy magánvállalkozó meliorálásával Debreczen gazdálkodó polgárságára ruhazza a famennyiség beszállításának jogát.

*** Dr. Benedek János képviselő-jelölt.** Dr. Benedek Jánost, a poéta ügyvédet, a jeles szónokot Böszörményben képviselőjelöltnek kiáltják ki. Ottani tudósítók írja erről a következőket: A h.-böszörményi függetlenségi és 48-as párt újra szervezkedett. Elnökké választotta ifj. Sóvágó Gábor ügyvédet, volt képviselőt. Alenökök lettek: Kálmán Lajos ügyvéd, Gaál Sándor gazdálkodó. Főjegyző Almássy Kálmán tanító, aljegyző Tóth András egyházi ellenőr. Bizottsági tagok: Török András, Ignáth Bálint, L. Szabó Imre, Mátyus Gábor, Drén János, Mátyus Sándor, Uzonyi György, Drén Sándor, Uzonyi Pál, K. Szabó János, Cs. Tóth István, Boros Péter, Sz. Kathi Imre, Bodnár Mihály, U. Szabó Lajos, Tóth János, Kovács Antal, Balogh István, Király Mihály, Kovács Márton, Zolnai Miklós, Vida Zsigmond, Lada János, Paksi Imre, Karap Ferencz, ifj. Sóvágó Imre, Oláh Bálint, Fridrick Lajos, Kovács Bálint, O. Kiss Imre, Bodnár Sándor, Fábrián István, Szolnoki Péter, Takács Gábor, Boros Sándor, Nagy Sándor, V. Sóvágó Imre, D. Kiss Gábor, Mező Sándor, Cserép Gábor, Kathi Péter,

L. Szabó Márton, Szilágyi András, Csige Gábor, id. Dobó Sándor, Kiss B. Sándor, Fazekas Sándor, Oláh Antal. Vasárnap lesz a képviselőjelölés a bizottságban. Emlegetik ifj. Sóvágó Gábort, némelyek még Szinay Gyulát, mások — és ha Sóvágó a jelöltágot nem fogadná el — a nagy többség Dr. Benedek Jánost, a „Debreczen“ főszerkesztőjét és jónévű poétát, kinek nagyatyja böszörményi lelkész és esperes volt.

*** A viharok kalendárium.** A kenyéririgység már az időjósítás terén is felbukkant. Falnak konkurrensa is akadt Schmidt Ágost tanár strassburgi meteorológusban, aki az eddigi mondható számításával megállapította az idei viharok valószínű naptárát. A jóslat az időre már szépen bevált, mert április közepén és kivált május végén csakugyan igen jelentős viharok jártak Európán át. Az ezután következő hónapokra nézve a következőket jövendőli: június havában a viharjárás 18-ikáig fokozódik és csaknem eléri a májusvégi viharok erejét. Erre csökkenés következik megint július 5-ig, majd ismét emelkedés 10-ike körül, hogy végre 25-ike táján tetőpontját érje a viharos időjárás. Augusztus 3-ig gyéresebb lesz 23-án pedig ismét sűrűbb és erősebb a viharos idő. Majd csökken a viharok heve s augusztus 30-ától szeptember 10-éig a norvális mértéken is alul marad; 15-től 20-áig emelkedés következik, míg a hónap vége táján csökkenés. Legkevesebb vihar a száraz periódusban lesz, tehát: június 8-tól 18-áig, július 5-től 15-ig, augusztus 1-től 4-ig, majd 9-től 13-ig, végre pedig augusztus végétől szeptember 10-ig.

*** Uj lovassági kard.** A közshad-sereg lovas ezredei közt kipróbálás céljából legközelebb nagyobb számban osztanak ki az új minta szerint készült lovassági kardokból. Az eddigi kardok túlsúlyosak voltak s ezeket könnyebbekkel, ezélszerűbbekkel fogják helyettesíteni. Az új kard úgy szúrásra, mint vágásra alkalmas lesz. Főképen pengéje, ennek súlyelosztása különbözik az eddigétől. Markolata hosszabb, kezelhetőbb lesz, egy lapos támasztékkal a a hüvelykujj számára. Kosara is nagyobb. Az új kard 10-14 dekagrammal könnyebb a réginél, kosár nélkül mintegy 4 czeziméterrel szélesebb. A próbák félezteideig fognak tartani s az illetékes körök csak ezután fognak dönteni, a nyert eredmények alapján, vagyis véglegesen majd csak kielégítő eredmény esetén fogadják el az új mintát.

*** Állatvédelem.** Egy hölgy megszólít egy fiúcskát, a ki madárfészket fosztott ki.

— Rossz gyermek, miért lopja el a tojásokat? Mit csinál majd a szegény madáranya, ha hazaérkezik?

— Oh, az anya már meghalt.

— Honnan tudja?

— Ott látom a nagysád kalapján.

*** Aki mellől a lovat lopják el.** Drágán fizette meg Csarnay Sándor Eötvös-utcán lakó földmives tegnap éjjeli alvását, mert szunnyadása ideje alatt meglopták. Ugy történt, hogy még tegnapelőtt kiment szekérével a Nyulás mellett levő földjére, hogy másnap korán reggel hozzákezdhesen a munkához. Ahogy kikerkezett a tanyára, lovait kifogta és béklyóba verve, a szabad mezőre engedte legelni, maga pedig ledőlt a gyepre s csakhamar mély álmomba merült.

Hajnalodott, mikor felébredt, utána nésett lovainak, melyek közül kettőt és a csikót megtalálta, de a harmadik után hasztalan kutatott egész nap, nem birt nyomára akadni. Az eltűnt lónak valószínűleg a határban fel-fel tűnő kóbor cigányok fogták pártját. Az esetről értesült rendőrség a lovasrendőröket bizta meg a nyomozással.

*** Hölgyek figyelmébe.** Halmágyi Sámuel divatárú-házában a legújabb női és gyermek felöltők, kosztümök, szoknyák, blousok, jakok, csokrok, övök, napernyők feltűnő olcsó árban lesznek elárulva.

*** Megszűnt eső.** A debreczeni kir. törvényszék csődbírósága Glück Herman ellen elrendelt csőd-eljárást, a tömeg végfeloszlása folytán 6718. számú végzéssel megszüntette.

*** Rózsa arczenőcs, szepő, máj-foltok,** persenések ellen legjobb vegyészeti termék. Teljesen ártalmatlan, nem szíroz, nem avasodik soha. Üdéséget, bájít kölcsönöz az arcnak. Egy tégely ára 1 korona. Hozzá szappan 60 fillérért kapható Francsics és Jóna drogueriájában, Kossuth-u. 2. sz. Ugyanott mindenféle tolett-csikkok kaphatók.

*** A Polgári Kerékpáros Egyesület** ma szombat este 8 és fél órakor az egyesület helyiségében (Dréher sörcsarnok) nagy értekezletet tart melyre az egyesületi tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

*** Kovács-féle Köszvényeszes** gyorsan elmulaszt mindennemű hülésből származó rheumat, szaggatást fogfájást stb. Kapható kis üveggel 35 kr-ért, nagyobb és erősebb hatásúval 80 kr-ért, L. Kovács Nándor gyógyszerésznél a Fehér Hattyú gyógyszerárban, Piac-u. 30.

*** Sok a krajozár.** A krajozár, a régi osztrák értékű rézpénz már jóidő óta nem pénz többé, hanem azért kitűzött határidőig becseselték teljes értékében fillérekre és s mikor a határidő lejárt, kitűztek egy újabb határidőt, melyen belül a krajozárt és nem nagyon szerepelt öcsesét, a félkrajozárt becseselték névértéküknek felére. Ez a határidő a múlt év februárjában már lejárt, de azért úgy látszik, régi pénzben még mindig igen vagyonosak vagyunk, mert most is sok a krajozár. Ez látszik legalább a pénzügyminiszternek most kiadott körrendeletéből, a melylyel a februári határidőt további intézkedéséig meghosszabbítja.

*** A kártya reformja.** — Tudod, hogyan kellene a kártyát egészen korszerűen reformálni?

— Hogyan?

— Ugy, hogy a pakliban a tökfikó legyen a legnagyobb ur!

*** Katona-zenekar hangversenye.** Szombaton este a Bika szálloda udvari helyiségében nagy katona zene-hangverseny lesz. A hangversenyen mindenki belépő díj nélkül vehet részt.

TÁVIRATOK.

A braganzai hercege váltói.

Budapest, június 21. Öt év előtt egy elegans föllépésű fiatalember költözött a fővárosba. A neve csakhamar ismertté lett Vargának, nagyobb pénz-

üzletekkel kezdett foglalkozni s a mint ismeres, hozzá fordult Ferencz József braganzai herceg, a fiatal debreczeni huszártiszt is. Vargának ez az üzlete azonban rosszul ütött ki. A fiatal herceg ugyanis följelentette váltóhamisítás miatt és el is ítelték 3 évi fegyházra. Ekkor sült ki, hogy a jeles férfi valójában egy nagyobb silü szélhámos, a ki a mások pénzét forgatta, maga pedig egyre-másra hamisította a váltókat. Még két hamis váltója került elő a braganzai hercegnék, egy 16.000 és egy 9400 koronáról szóló, a melyek miatt Vargát új bünvádi eljárás alá fogták s vele együtt a vádlottak padjára került Varga Béláné szül. Bereczk Irma is.

A törvényszék ma ítélkezett felettük és Varga Antalt csalásért, valamint okirathamisításért újabb két évi fegyházzal sújtotta. Varga Bélánét fölmentették.

Botrány a Kisfaludi-színházban.

Budapest, június 21. A Kisfaludyszínház ma este oly esemény színhelye volt, mely eddig egyedül álló a színházak történetében. Premiért adtak, Walkó László „Báró és ballerina” cz. darabját. Mikor az előadás véget ért s a közönség távozni készült, a szerző hirtelen a színpadon termett s onnan beszédet intézett a közönséghez és alaposan lekritizálta a szintársulatot. Kijelentette, hogy e színház nem méltó a Kisfaludi fényes nevére, — mert a benne játszó színészek nem tudnak semmit, sőt még annyi fáradságot sem vesznek maguknak, hogy legalább a szerepeiket megtanulják. A közönség a váratlan incidensre roppant püsszegésbe és zajongásba tört ki, mely végül oly hatalmas botránnyá fokozódott, amelyet még nem láttak a színház falai.

A Vadnay Andor utóda.

Budapest, június 21. Jól értesült politikai körökből jelentik, hogy a nemrég elhunyt Vadnay Andor utóda a csongrádi főispáni székben dr. Lukács György bekésmegyei főispán lesz.

A román király felköszöntője.

Synaja, június 21. Beck tábornag, a vezérkar főnöke, aki törzstiszteivel Synajába érkezett, meleg fogadtatásra talált Károly román királynál. A román király a vezérkari főnök tiszteletére diszebedet adott, a melyen felköszöntőt is mondott. Hangsúlyozta az osztrák-magyar monarchia és a közele fönnálló, mindjobban megerősödő barátságot. Végül I. Ferencz Józsefet éltette.

A Magyar Hirlap válsága.

Budapest, június 21. Egyik tekintélyes fővárosi lapot, a „Magyar Hirlapot” súlyos válság fenyegeti. Munkatársai közül ugyanis tizenötön, Fenyő Sándor, a lap szerkesztőjének vezetésével hirtelen megváltak a szerkesztőségétől s új lapot alapítanak, mely

vasárnap már meg is fog jelenni. A kilépő munkatársak a szabadelvűpártban is bejelentették eljárásukat annak indító okaival egyetemben. Az eset, melyhez hasonló pár év előtt történt Budapesten, roppant feltűnést kelt.

Megbánt öngyilkosság.

Bécs, június 21. Különös eset történt, ma Bécsnek Hernals külvárosában. Egy Zimmermann Ferencz nevű munkás és kedvese Hausknopf Mária valami okból elhatározták, hogy búcsút mondanak az életnek s közös akarattal együtt mennek a halálba. Tervük végrehajtásához hozzá is láttak és Zimmermann egy hatlövetű revolverből három golyót lött a leányra s ugyanannyit magára. — Csodálatosképen a golyók egyike sem okozott halálos sérülést s a szerelmes pár úgy látszik megelégedte az öngyilkossági kísérletet, a mennyiben összeszedelőzködve megindultak be a városba. Utközben mindenkinek feltűnt a véres pár, kiket aztán hamarosan tartóztattak és egyenesen a kórhába vittek.

Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése

— Esti zárlat. —

Buda októberre . . .	8.13
Ross októberre . . .	6.88
Zab októberre . . .	6.37
Tengeri júliusra . . .	5.43
Tengeri 1902 májusra .	5.19

Irányzat lanyha. Berlin ³/₄ márkával olcsóbb.

HIREK.

Éjjeli p o s t a.

× **Erzsébet királyné szobrának leleplezése.** (Éjjeli express tudósítás.) Az áldott emlékezetű királyasszonynak szobrot állít Salzburg városának közönsége a mely kegyelettel emlékezik vissza azokra a napokra, a melyeket a megboldogult a városban töltött. A szobrot Helmer hirneves bécsi szobrásznál rendelték meg, a ki már elkészült a művel. Mint bécsi tudósítónk jelenti egy Salzburgból kapott értesítés nyomán, a szobor leleplezési ünnepségén amely július 15-én lesz, megfog jelenni ö Felsége. A királyt utjában a királyi ház tagja közül 12-en kísérik. Salzburgban minden előkészületet megtesznek ö Felsége fogadására, a ki három napig marad Salzburgban.

× **Heiné szobra.** (Éjjeli express tudósítás.) Heinének a párisi montmartrei temetőben lévő sírját nem sokára szobor fogja ékesíteni. Ugyanis — mint Párisból írják — a Heiné szobor-bizottság megvette a korfui Akhilleon mostani tulajdonosától (egy olasz főúr) azt a Heiné-szobrot, melyet Erzsébet királyné annak idején Hasselrűek dán szobrász által készíttetett és amelyet az Akhilleon peronjában helyeztetett el. Így tehát a fen-

költ lelkü Erzsébet szobra fogja ékesíteni annak a költőnek sírját, a kinek a dalai egyetlen vigaszát képezték a lelkében annyira megtört királyasszonynak.

× **Medrendítő eset.** (Éjjeli express tudósítás.) Medrendítő eset történt a napokban a tömörkényi határban, ahol — mint levelezőnk írja — egyenként a lakosság fiatalabbjai, a suhanéz legények lovakat szoktak legeltetni a falu közelében lévő legelőn. Szokásban van itt ugyanis, hogy a gazdák lovaikat éjjelre kiverik a legelőre s annak őrzését a nagyobb gyermekekre vagy a legényekre bizzák. Előfordult már néhányszor, hogy valaki a legelősző ló sörényét és farkát levágta. Miután ez az eset már több ízben ismétlődött, az őrzéssel megbízott legények elhatározták, hogy meglesik a gonosztevőt. Már néhány éjjel virrasztottak együtt a nagyobb legények, de a tolvaj csak nem jelentkezett, miből azt következtették, hogy a tolvaj valamelyik pásztor fia lesz. Tegnapelőtt éjjel berult idő volt. Ezt az alkalmat használta fel az öreg Czignya Antal és fia, — mind a kettő vályogvető cigány, — kimentek a legelőre és a szanaszét legelősző lovakon megkeresték a nyírást. Alig kezdtek azonban a munkához, amidőn az egyik pásztorlegény észrevette őket és egy éles fűtytel adta tudtára a többieknek, hogy itt vannak a tolvajok. A két cigány sejtette, hogy mit jelent a fűty s menekülni iparkodott, de a legények már akkor utjokat állották s a már előre elkészített furkós botokkal addig verték őket, amíg a két cigány eszméletét veszve lebukott. De még akkor sem hagyták abba a munkát, hanem ütötték és rugdalták őket mindaddig, míg mozdulni sem tudtak. Az előjárásnak csak reggel jutott tudomására az eset, amikor a csendőrséget rögtön értesítették, mely a gyilkosokat Kónya Márton, Pap András, Kósa Bálint, Molnár Ferencz, Csapó Imre, Borbás József, Liptay Sándor és Faragó Mihály személyében elfogta.

× **Az orosz trónöröklés.** (Éjjeli express tudósítás.) Most, hogy a cárnénak ismét leánya született, Oroszországban ismét komolyan foglalkoznak a trónöröklés kérdésével. A mostani trónörökös, Mihály nagyherceg, a cárnak egyetlen élő fivére, nőtlen és beteges. Ha ez meghalna, úgy a trón Vladimir nagyhercegre, a czár legidősebb nagybátyjára száll. Ennek fiai azonban ki vannak zárva a trónöröklésből, minthogy felesége egy mecklenburgi hercegnő, protestáns maradt és nem tért át az orthodox vallásra. A czár második nagybátyja Sándor nagyherceg, a mióta morganatikus házassága felbontatott, nőtlen maradt, míg a czár legifjabbik nagybátyja Pál nagyherceg nős és egy Demeter nevű fia van, a ki 1891-ben született. Tehát jelenleg ez utóbbi a közvetlen várományosa az orosz trónnak.

× **Hajsza az uszó halott után.** (Éjjeli express tudósítás.) Komjáthi Ernő rendőr tegnapelőtt este észrevette, hogy a Duna hullámai sebessen visznek egy holttestet az összekötő yashid alatt. Hirtelen csónakba vetette magát és Venczel Antal halássszal az uszó tetem után evezett. Nagy szél járt, akkor este és bár minden erejüket megfeszítették, nem tudták utólrni az uszó tetemet, a melyet a szélől fölkeréselt hullámok sebes iramban vittek Csepel felé. A község határában a két csónakos végre elérte és partra huzta a holttestet. Komjáthi rendőr elküldött a csepeli

biróhoz, hogy vegye át a holttestet és tegye meg a további intézkedéseket. A község érdemes birája azonban nem jött el. Hanem üzenetet küldött, azt mondván, hogy nem ér rá, mert a kocsmában van elfoglalva. A rendőr jóideig mégis várt a bíróra, de utóbb megtudta, hogy a bíró hajnal előtt nem igen kerül elő a kocsmai hivatalos elfoglaltságából. — A tetemet, mely egy előkelően öltözött hölgynek a hullája, tanúk jelenlétében a parion hagyta, érték-tárgyait és személyleírását azonban behozta a főkapitányságra. A hölgy gesztenyebarna haju, közepmagas termetű, barna ruha, vörös bőrkezttyű és fekete fűzős cipő volt rajta. Jómódu lehetett, mert igen szép remontoár arany órá, kétsoros arany lánczot, egy karkötőt, benne az 3 és valószínűleg férjének arcképét, valamint kilenc értékes zsuzsut találtak nála. Mindezeket a tárgyakat a főkapitányságon a II emeleten, az 55. számú szobában meg lehet tekinteni.

× **Vasuti szerencsétlenség.** (Éjjeli express tudósítás) Pétervárról jelentik nekünk: A balti vasuton ma Krasznaja-Szelo és Ligovo között egy Revalból jövő személyvonat összeütközött egy tehervonattal. Tizenöt ember megsebesült.

× **Takács Zoltán bandája.** (Éjjeli express tudósítás.) A tárgyalás mai hetedik napján Lenk elnök a tanukat hallgatja ki. Sajó Sándor rendőrkapitány után, akit tegnap hallgattak ki, ma Jeszenszky Gellért detektív-felügyelő jött sorra. Maudl József följelentése folytán a vidékre kiterjesztett nyomozást Jeszenszky vezette; detektívjeivel lent járt Mezőturon és Sárospatakon, ahol lefoglalta a bankógyártáshoz használt gépeket és letartóztatta Takács-ottani bűntársait. Jeszenszky elmondta ezután az eljárása részleteit. Mezőturon gépet, fényképező készüléket, gelatint és más hasonló szereket talált. Sárospatakon a sokszorosító gépet szétszedett állapotban találta. A bíróság ezután Bezdek Károly detektív tapasztalatait hallgatta meg. A tárgyalás a többi tanúk kihallgatásával folyik.

következő diadalért, anyagi sikereikért, vagyonért meg kell hornia ezt az áldozatot. Sőt mindez semmi azért a fényes kárpótlásért, amire — ha terve sikerül — kilátása van.

Mikor kipihente magát, ismét tovább haladt. Legjobban annak örült, hogy seholy egyetlen leiket sem látott. Milyen jó, gondolta magában, — hogy egyetlen tanuja sincs az én utamnak. Mehetek bátran, nem lát senki.

Nem gyönyörködött ő a vidék szépségeiben, a mellette hatalmasan emelkedő sziklaóriásokban, a másik oldalon lefutó szédítő mélységben, csak haladt tovább egyenesen oda, ahol a sziklák közötti mélység a legborzalmasabb, ahol a hegyoldalra épített vasutvonal kerülő útja a legveszedelmesebb. Nem kell ott csak az, hogy az egyik szint néhány ütással félrebb bilentsek és a robogó vonat kisiklik, magával ragadja a kocsit sorát, bezuhan a mélységbe s sziklakövekről-sziklakövekre hullva izzépórrá török.

Ezt akarta Mari asszony. Mikor a várva-várt helyhez elérkezett, szinte megborzott a sívonal merész kanyarulatától és a rettenetes mélységtől. De mikor tervények, szándékának kivételére gondolt, örvendezett rajta, hogy a természet nem nyújtott más utat a közlekedésre, mert most nem lett volna olyan könnyű módja a kibontakozásnak.

Körülnézett. Seholy senki. Ki és mit keresne ezen a rettenetes hegyen?... Az idő is eljárt, esteledni kezdett... Mégis várta, mikor teljesen elcsőtétült s mikor már alig egy fél óra választotta el attól, hogy a vonatnak ott kell elhaladnia a szédítő magasság felett, a borzalmas és veszedelmes helyen.

Nem habozott tovább, kivette a kalapácsot és a sítalpából minden erejéből igyekezett kivenni a szegeket. Mikor ez nehéz, irtózatós munka árán sikerült neki, nem sok erejébe került, hogy a meglazult sívvasat elgömbítse.

Fellelegzett!... Munkája sikerült.

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

Angyal és ördög.

(Folytatás.)

Mari asszony csendesén sétálva tette meg az utat. Nehéz volt a csomag, benne a nagy kalapács. Sokszor megállott, letette a csomagot, leült és pihent. Olyankor mindig nézte az óráját, hogy van-e, marad-e megfelelő ideje?...
Volt bőven. Ilyenkor gondolatának szentelte magát s úgy találta, hogy a be-

T. háziasszonyok figyelmébe!

Ingyen szerezhetik be konyhaedényeiket, kik s lent jegyzett cikkeknek nálunk vásárolják, mivel a vásárlásból 5% engedményt nyújtunk. Ezen engedmény a bevásárlásnál szelvényekben adatik ki, mely szelvények bármikor konyha edények beváltására szolgálnak. Tisztelettel Neumann és Welsz festék, zsiradék, szárszám vasalások, faragványok, görleceék és zománcozott konyha edények gyári raktára. Debreczen, Hatvan-utca 5. szám.

A nyári idényre.

Van szerencsém dúsan felszerelt raktáramra a t. vevőközönség figyelmét felhívni, nagy választék

női ruha szövetekben,

ugyszintén

Delcin, Zephir, Batizt, Pique

és szintartó kartonokban, továbbá nő-, férfi- és gyermek fehérneműk, harisnyák, derékfűzők, nyakkendők, v. sznák, shiffonok, mindenféle bölésneműk

Blousok és napernyők

óriási választékban.

Feltűnő olcsó árakon, maradék szövetek félárban,

Tisztelettel

Kiss Lajos

Alföldi takarékpénztár épület.

Csödtömeg eladási hirdetmény.

Vb. Goldstein M. debreczeni kézműáru nagykereskedő cég csőd ügyében közhírré teszem, hogy nevezett csőd ideiglenes választmánya a csödtömeghez tartozó és a csödléltárban 150—2384. tételszám alatt felvett 32068 k. 39 f. beszerzési áru és 18006 k. 34 f. becsült kézműáru cikkek továbbá a csödléltárban 2385—2403 tételszám alatt felvett 4977 k. 20 f. beszerzési áru és 1582 krra becsült összes bolti berendezések és felszerelések egy tömegben zárt ajánlati verseny útján értékesítését határozta el.

A csödválasztmány ezen határozata folytán felhívom mindazokat, a kik ezen árukra és berendezésekre igényt tartanak, hogy lepecsételt borítékban tett ajánlataikat az alant meghatározott bánatpénzzel együtt alulírott tömeggondnoknál legkésőbb folyó évi **junius hó 28-ik napjának d. u. 4 órájáig** annál is inkább adják be, mert az ezen idő után érkező ajánlatok figyelembe vételét nem fogadják.

Az ajánlati feltételek a következők:

1. Ajánlattevők tartoznak az ajánlattal egyidejűleg a becsérték 10%-át, vagyis 1958. k. 83 f. készpénzben bánatpénzül letenni és ezen feltételek egy példányát sajátkezüleg aláírni.

2. Az ajánlat az ajánlattevőt a benyújtás időpontjától kezdve feltétlenül kötelezi, a csödtömegre nézve azonban csak az állandó választmány által történt elfogadás esetében válik kötelezővé.

3. A választmány a beérkezett ajánlatok tekintetében a folyó év junius hó 28 napjának d. u. 4 óráját követő legelső ülésében fog határozni és fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlat el, vagy el nem fogadására nézve az ajánlati összeg nagyságára tekintet nélkül legjobb belátása szerint szabadon határozzon.

4. Vevő tartozik a vétel árat, a választmány határozatától, illetve annak posta útján való közlésétől számított 8 nap alatt készpénzben kifizetni s egyidejűleg a megvett ingókat a tömeggondnoktól átvenni. A bánatpénz a vételárba beszámítható.

5. Amennyiben a vevő a vételárát, ezen idő alatt ki nem fizetné, vagy az áruraktárt ugyanezen idő alatt át nem venné, letett bánatpénzét elveszti és a választmány jogosítva lesz az eladott ingók értékesítése tekintetében vevő kárára és veszélyére szabadon intézkedni a nélkül, hogy az újabb eladás folytán elért nagyobb árhoz vagy ezen nagyobb ár folytán bánatpénzének visszatérítéséhez bármely igényt tarthatna.

6. Az áruraktár és bolti berendezés, úgy szintén a csödléltár naponta irodámban az irodai órák alatt közben jöttömmel megtekinthetők.

Kelt Debreczenben 1901. évi jun. hó 12-én.

Dr Weisz József,
ügyvéd, mint a vb. Goldstein M. kézműáru nagykereskedő cég csödtömeg gondnoka.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Rizling bor vidékünk leghíresebb bora Buday Gyula úr szentgyörgyi ábrányi és székelyhídi szőlőnagybirtokos termelése, literenként 40 kr-ért kapható Váray József kereskedésében, városi új bérházban. Ugyanitt kaphatók Buday-féle érmelléki összes régi fajborok.

Elvállalok cserébe egy 9 éves fiúért olyan idejű kis leányt. Értekezni: Méliusz-tér 15. sz. Németi Lászlónál.

Sport kedvelők figyelmébe, igen csinos kivitelű bicikli és tenisz jelvények kaphatók Füstös Testvéreknél, piacz utca 12.

Jó forgalmú fűszer-, vas- és üveg-üzlet kedvezményes feltételekkel más vállalat miatt eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Igyunk Berettyó-Ujfalui ártézi üdítő vizet, kapható minden fűszerüzletben és kávéházban. Főraktár: Péterfia-u. 25.

Katona keztyük mosása, javításával együtt párja 18 fillér (8 kr.) Péterfia-utca 37 szám.

Igyunk ebesi ártézi üdítő vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár: Piacz utca 7. szám.

Köhögésnél legjobb a Borsy féle Pemetefü cukorka. Kapható Borsy-czukrázdában és Francesics és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Harisnyák nők, férfiak és gyermekek részére a legjobb színtartó pamutból kötve jutányos áron beszerezhetők **Márton Gyula** férfi és női divatüzletében, Bika szálloda mellett. **Harisnya fejleléseket elvállal**

Első debreczeni borozó (bodega) megnyílt, piacz-utca 75. sz., az Elite kávéházzal szemben. Mindennap friss óser felvágott, virsli Nagy Szébenből, 1 liter új bor 36 kr. Tisztelettel **Wieder Sámuel**.

Gyógyszerész gyakor-
noknak egy 6 osztályt végzett fiatal ember helybeli gyógyszerárba felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Mész és cement kőmentes darabos és pihentelt mész kitűnő Portland és romand cement legolcsóbban beszerezhető **Kupfer Jenőnél** Hatvan-u. 6. Kivételesen portland cemet nagyobb vételnél 100 kg 2 frt. 60 kr.

Péterfia-utca 56 szám Honvéd-utca sarkán levő ház kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni a tulajdonossal József kir. heczeg utca 16. szám alatt.

Részlet üzlet. Minden nő és állandó lakással bíró egyén csokoly heti, vagy havi részletfizetésre vásárolhat vásznakat, kész férfi és női öltönyöket, női kabátok és gallérokat és mindenféle kézműsrukat Kaiser Salamon üzletében, Hatvan-utca 2. sz.

Gyapjuszöveteket

a legszolidabb

szabott árak mellett
Weisz Adolf

posztókereskedőnél szerezhetjük be.
Kossuth-utca 1. szám, a cukrázda mellett.
A czimre tessék vigyázni.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

A n. é. közönség figyelmébe ajánljuk kizárólagos

férfi-, női- és gyermek
cipő raktárát, a talpba bevéssett fejtűnő
legolcsóbb szabott
árak mellett a

MÖDLINGI CZIPŐ-ÁRÚK

debreczeni r. kiára.

Piacz-utca 50. szám.

Hazai gyártmány.

A világ legjobb fénymáza.

Az egész világon ez ideig gyártottakat felülmúlja a Hiész A.-féle legfinomabb pálma olajjal (és nem vitriollal) készített fénymáz, mely gyors fényesedésen kívül nem csak tartós és szép bogár fekete színt ad, de nagymennyiségű olajtartalmánál fogva puhítja a bőrt és az által megóvjaa a törés és repedés ellen.

Ugyisintén sárga cipőnek való crém minden színben a legjobb anyagból, akár mennyi ideig áll is fedetlen, nem szárad meg, tulajdonsága ugyanaz, a mi a fénymázé.

Jótállással kapható minden fűszerbőr- és cipő üzletben.

Nagybani megrendelés

Jánossy Bélánál

V., Péterfia-tér 12.

féle fénymáz és sárga cipő crém

Óriási

választék
Kalap, Czipő,

fehérmű

legjutányosab árban

Márkus Miksa

férfi divat üzletében. Debreczen, Piacz-
utca 7. sz. a Vecsey ház.

Zsebkezdők és harisnyák
nagy választékban.

Minden tanuló-
nak, aki vizsgáját jól
tette le, annak ves-
nek egy fényké-
pező kamrát
Komáromi Józsefnél.
Debreczen, Piacz-u. 12.
(Stenczinger ház.)

Dijtalan tanítás.

Biederman házbau

egy kényelmes 3 szobából és
mellékhelyiségekből álló

emeleti lakás,

továbbá irodának alkalmas két
szobából álló emeleti helyiség
azonnal kiadó. — Ugyanott

egy üzlethelyiség

augusztus 1-től kiadó.

Vasáru-üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a t. vevőimet és a n. é. közönséget tudatni, hogy 20 év óta a helybeli piaczor fennálló

vasáru-üzletemet

tetemesen megnagyobbítva és új árukkal felszerelve
(a Frohner szálloda mellé)

főtér 69 szám alá az Ipar és Kereskedelmi kamara ujonnan épült palotájába

helyeztem át.

Amidőn irántam az eddig tanusított szives pártfogásért köszönetet mondok, kérem, hogy ezzel a jövőben is részesíteni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Nánássy Lajos

vaskereskedő.

Vasáru cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása.